

Lekcija 3

lernu!

 Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ta projekt je financiran s podporo Evropske komisije. Ta publikacija odraža samo vidik avtorja, zato Evropska komisija ne more odgovarjati za kakršno koli uporabo informacij, ki se tu pojavljajo.

<https://lernu.net/instruado?lang=sl>

Vsa vsebina, če ni kje izrecno navedeno drugače, je v lasti *lernu.net* in je bila objavljena na podlagi dovoljenja [Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Deljenje](#) pod enakimi pogoji 4.0 Mednarodna (CC BY-NC-SA 4.0).

Prislovi

Prislovi (besede, ki opisujejo glagole) nastanejo z dodajanjem pripone **-e**:

bele = lepo

forte = močno

Rapida aŭto veturas rapide. = Hiter auto hitro vozi.

per

Predlog **per** označuje sredstvo s katerim nekaj delamo, odgovarja našemu orodniku, prevaja se kot s, z, s pomočjo.

per = s pomočjo

Manĝi per kulero. = Jesti z žlico.

Ŝi kantis per tre bela voĉo. = Ona je pela s prekrasnim glasom.

kun

Predlog **kun** označuje, da je kdo z nekom v družbi ali nekaj počne z nekom drugim:

kun = s

Mi iris kun la amiko. = Ŝel sem s prijateljem.

Mi parolos kun li. = Govoril/a bom z njim.

post

Predlog **post** označuje časovno ali krajevno dejanje, ki se je zgodilo za nekim predhodnim ali prednjim dejanjem:

post = po

poste = potem

Li venis post mi. = Prišel je za menoj (potem ko sem prišel).

Mi iras post vi. = Grem za teboj (prostorsko).

Mi venos post tri horoj. = Prišel bom čez tri ure.

malantaŭ

malantaŭ = za

Li venis malantaŭ mi. = Prišel je za menoj.

-ul-

Pripona **-ul-** označuje osebo z določeno značilnostjo:

grandulo = velik človek, velikan

malbonulo = slab človek, zlobnež

belulino = lepa ženska, lepotica

-ej-

Pripona **-ej-** značuje kraj, kjer se nekaj redno dogaja:

lernejo = šola (kraj za učenje)

kuirejo = kuhinja (kraj za kuhanje, kuiri = kuhati)

laborejo = kraj za delo

-ebl-

Pripona **-ebl-** označuje možnost:

mangĉebla = užiten

eble = mogoče

videbla = vidljiv

malebla = nemogoče

komprenoble = razumljiv

Želelnik (velelnik): končnica U

Velelni način se v esperantu tvori s pripono **-u**.

Manĝu! = Jej!

Iru! = Pojdi!

Ob velelniku lahko stoji tudi osebek:

Li lernu! = Naj se uči!

Ni vidu. = Poglejmo.

Pri velelniku zelo pogosto izpustimo osebek, če je ta osebek zaimkvi: **Venu tuj!** = **Vi venu tuj!** Takšna izpustitev pa je možna le v glavnem stavku, ne pa v odvisnem stavku.

▼ Blok 11 (seje 21-22)

Učni cilji

- spoznajo prislovno končnico **-E**
- spoznajo nedoločniško končnico **-U**
- ponoviti uporabo preteklika in prihodnjika (končnice **-IS** in **-OS**)

Potrebna učila

- računalnik za predvajanje zvoka

Priprava

- Zvoki **1, 2**
- Kopije od **M1**
- Kopije od **M2**
- Kopije od **M3**
- Kopije od **M4**
- Kopije od **M5**
- Kopije od **M6**

Novе besede

longe = dolgo

sufiĉe = dovolj

paroli = govoriti

mono = denar

antaŭ = pred

kompreni = razumeti

post = po

dolaro = dolar

poste = potem

riĉa = bogat

ĝoje = veselo

afero = zadeva

tra = skozi

aŭ = ali

strato = ulica

kanti = peti

varma = topel

-Ej = -Ej

tago = dan

-E = -E

kafo = kava

kiel = kakor

kuko = kolaĉ

-U = -U

Učni načrt

20 min Razdelite besedilo **M1** in poslušajte zvok **1**.

Preberite in prevedite ga skupaj. Prosite učence, da prečitajo po 2 stavka in ju ponovno prevedejo. Ko dosežejo konec besedila, ponovno začnejo, a tokrat brez prevoda. Učitelj pomaga le s pravilno izgovarjavo in, če je potrebno, s prevodom.

Izpostavite slovnične prvine lekcije: končnica **-E** in obrazila **-EJ-**, **-EBL-**.

5 min Nejezikovna igra za oddih

10 min Najprej razložite nove slovnične prvine. Končnica **-E** označuje prislov (prislov opisuje glagol, medtem ko pridevnik opisuje samostalnik). Opišite uporabo končnice **-U** za velednike in podajte nekaj primerov za preteklik (**-IS**) in prihodnjik (**-OS**).

10 min Razdelite dialog **M2** in vajo **M3**. Dialog učencem glasno preberite. Učenci naj sledijo dialogu in oštevilčijo pomešane stavke ter jih postavijo v pravilni vrstni red.

Učenci naj v dvojicah preberejo dialog in ga skušajo prevesti. En od parov naj potem besedilo na glas prebere in ga po vrsticah prevede. Če je potrebno, pomagajte s prevodom. Nato naj ta par še enkrat zaigra dialog, tokrat brez prevajanja. Če ostane dovolj časa, pozovite še druge pare, da zaigrajo dialog.

10 min

20 min Učenci naj ponovno preberejo dialog **M2**. Potem naj dialog pospravijo in brez njegove pomoči rešijo vajo **M4**. Njihova naloga je na prazna mesta vstaviti manjkajoče besede.

5 min Nejezikovna igra za oddih

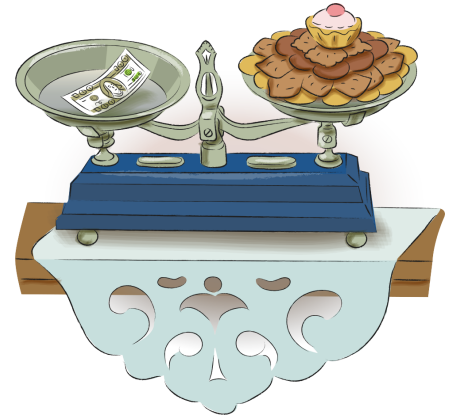
10 min To vajo lahko rešite kot razred ali pa učence razdelite v skupine. Učenci naj stavke **VM5** prevedejo v slovenščino.

Razdelite domačo nalogo

En kafejo (1-a parto)

Ana kaj Marko longe parolis antaŭ la lernejo. Poste ili ĝoje iris tra la strato. Estis varma tago. Ili vidis kafejon kaj en ĝi kukojn.

- Ni eniru kaj manĝu - diris Marko.
- Ĉu vi havas sufiĉan monon?
- Kompreneble, mi havas cent dolarojn.
- Ho, vi estas riĉa!

M2 Dvogovor

- Julia** Petro, kiel mi kantas?
- Petro** Bele sed forte. Ĉu vi povas malforte?
- Julia** Mi komprenas. Eble mi povos.
- Petro** Ĉu vi ŝatas kukojn kaj kafon?
- Julia** Ho, jes.
- Petro** Venu kun mi al kafejo. Ni sidos kaj parolos pri geamikoj. Mi havas monon por la kukoj kaj kafo. La kafo por mi devas esti varma.

M3 Vaja

Poslušaj in oštevilči.

	Petro: Ĉu vi ŝatas kukojn kaj kafon?
	Julia: Mi komprenas. Eble mi povos.
	Julia: Petro, kiel mi kantas?
	Petro: Bele sed forte. Ĉu vi povas malforte?
	Julia: Ho, jes.
	Petro: Venu kun mi al kafejo. Ni sidos kaj parolos pri geamikoj. Mi havas monon por la kukoj kaj kafo. La kafo por mi devas esti varma.

M4 Vaja

Dopolni prazna mesta.

Julia: Petro, kiel mi _____?

Petro: _____ sed forte. Ĉu vi povas _____?

Julia: Mi komprenas. Eble mi povos.

Petro: Ĉu vi ŝatas _____ kaj kafon?

Julia: Ho, jes.

Petro: Venu kun mi al _____. Ni sidos kaj parolos pri geamikoj. Mi havas _____ por la kukoj kaj kafo. La kafo por mi _____ esti varma.

M5 Vaja prevajanja

Prevedi v svoj jezik.

Mi ŝatas kanti belajn kantojn. Mi lernas multe matematikon, sed ne scias sufiĉe. Ili venis rapide al la lernejo kaj devis lerni longe. Sur la strato mi iris rapide kaj ne parolis multe. Venu rapide al mia hejmo kaj vi povos ĝoje paroli kun mi.

Ne mono sed amo

Ho, kion vi faras? demandas nun Marko.

Mi legas la libron, mi lernas la lingvon.

Ĉu kun mi vi venos al kafo amika?

Vi trinkos la kafon, parolos kun mi.

Mi dankas, ho Marko, mi ŝatas la kafon,

se ĝi estas bona, se ĝi estas varma.

Mi tre ŝatas sidi kun vi en la ĉambro,

sed nun mi ne povas, mi diras al vi.

Melodija: esperantofre.com

M7 Domača naloga

Napiši svoj lasten dialog.

Do naslednje lekcije se naučite vse nove besede.

▼ Blok 12 (seje 23-24)

Učni cilji

- vaditi slovnico v lekcijah **3**
- naučiti se novih besed

Potrebna učila

- računalnik za predvajanje zvoka

Priprava

- Zvoki **3, 4, 5**
- Kopije od **M8**
- Kopije od **M9**
- Kopije od **M10**
- Kopije od **M11**

Novе besede

kelnero = natakar

-EBL = -EBL

porti = nesti

-UL = -UL

multaj = mnogi

per = s pomočjo

denove = ponovno

kie = kje

serĉi = iskati

sen = brez

unu = en

loko = kraj

rapida = hiter

alia = drug

dormi = spati

vizaĝo = obraz

vojaĝi = potovati

fine = končno

banano = banana

forta = močan

apetito = tek

voĉo = glas

gimnazio = gimnazija

okazi = zgoditi se

saluton = pozdrav

scii = vedeti

restoracio = restavracija

cent = sto

Učni načrt

5 min Skupaj zapojte pesem **M6**.

15 min Razdelite besedilo **M8** in poslušajte zvok **3**.

Preberite in prevedite ga skupaj. Prosite učence, da prečitajo po 2 stavka in ju ponovno prevedejo. Ko dosežejo konec besedila, ponovno začnejo, a tokrat brez prevoda. Učitelj pomaga le s pravilno izgovarjavo in, če je potrebno, s prevodom.

5 min Nejezikovna igra za oddih

10 min Odmor

10 min Razdelite vajo **M9**. Učenci naj preberejo stavke o besedilu in odločijo, če so pravilni ali ne.

5 min Skupaj zapojte pesem **M6**.

5 min Nejezikovna igra za oddih

20 min Razdelite vajo **M10**. Potem na glas preberite dialog **M11**. Učenci naj sledijo besedilu **M10** in vstavijo manjkajoče besede.

Razdelite dialog **M11**.

Učenci naj v dvojicah preberejo dialog in ga skušajo prevesti. En od parov naj potem besedilo na glas prebere in ga po vrsticah prevede. Če je potrebno, pomagajte s prevodom. Nato naj ta par še enkrat zaigra dialog, tokrat brez prevajanja. Če ostane dovolj časa, pozovite še druge pare, da zaigrajo dialog.

Razdelite domačo nalogo

En kafejo (2-a parto)

La kelnero alportis multajn kukojn. Ili manĝis kaj post la manĝo la kelnero denove venis.

Marko serĉis en unu loko ... serĉis en alia ... Lia vizaĝo estis malĝoja.

Fine li diris per malforta voĉo:

– Mi ne havas monon.

Kio okazis poste? Ĉu vi scias?

M9 Vaja

Preberi stavke in ugotovi ali so pravilni (+) ali nepravilni (-)? Popravi nepravilne.

Ana kaj Marko longe parolis antaŭ
la kafejo.

Estis varma tago.

En la kafejo ili vidis kukojn.

Ni eniru kaj trinku – diris Marko.

Mi havas cent dolarojn – diris Ana.

La kelnero manĝis multajn kukojn.

Marko serĉis la monon.

Li ne havas sufiĉan monon.

M10 Vaja

Poslušaj in dopolni manjkajoče.

A: Saluton, mi estas _____. Kiu vi estas?

B: Saluton, mi estas _____. Ĉu vi vojaĝis _____?

A: Tre bone.

B: Kiel _____ vi vojaĝis de Maribor al ni?

A: Tre longe. Nun mi ŝatas manĝi.

B: Ni havos manĝon en restoracio. Ĉu vi _____ manĝi bananojn?

A: Jes. Kion ni faros poste?

B: Ni iros al _____ geamikoj dormi en iliaj hejmoj.

A: Ĉe kiu amiko mi dormos?

B: Mi vidos sur la _____. Ĉe Linda.

A: Ĉu ŝi havas gefratojn?

B: Jes. Ŝi _____ fraton Leon.

A: Kia li estas kaj kion li faras?

B: Li _____ gimnaziulo.

A: Bone, ankaŭ mi estas. Ni bone _____.

B: Bonan apetiton. Nun mi devas iri. Saluton.

A: _____.

M11 Dvogovor

- A** Saluton, mi estas Ana. Kiu vi estas?
- B** Saluton, mi estas Petro. Ĉu vi vojaĝis bone?
- A** Tre bone.
- B** Kiel longe vi vojaĝis de Maribor al ni?
- A** Tre longe. Nun mi ŝatas manĝi.
- B** Ni havos manĝon en restoracio. Ĉu vi ŝatas manĝi bananojn?
- A** Jes. Kion ni faros poste?
- B** Ni iros al novaj geamikoj dormi en iliaj hejmoj.
- A** Ĉe kiu amiko mi dormos?
- B** Mi vidos sur la papero. Ĉe Linda.
- A** Ĉu ŝi havas gefratojn?
- B** Jes. Ŝi havas fraton Leon.
- A** Kia li estas kaj kion li faras?
- B** Li lernas en gimnazio.
- A** Bone, ankaŭ mi. Ni bone amikos.
- B** Bonan apetiton. Nun mi devas iri. Saluton.
- A** Saluton.

M12 Domača naloga

Prevedi besedilo 7 in se nauči novih besed na pamet.

Napiši kratek dvogovor z besedami, ki jih že poznaš.

▼ Blok 13 (seje 25-26)

Učni cilji

- spoznajo uporabo predlogov **per** in **kun**
- spoznajo novo pripono **-EBL-**

Potrebna učila

- računalnik za predvajanje zvoka

Priprava

- Zvoki **6, 7**
- Kopije od **M6**
- Kopije od **M13**
- Kopije od **M14**
- Kopije od **M15**
- Kopije od **M16**

Novе besede

kie = kje

interreto = splet

leciono = lekcija

interese = zanimivo

biciklo = dvokolo

moderna = moderen

Učni načrt

20 min Razdelite dialog **M13**.

Učenci naj v dvojicah preberejo dialog in ga skušajo prevesti. En od parov naj potem besedilo na glas prebere in ga po vrsticah prevede. Če je potrebno, pomagajte s prevodom. Nato naj ta par še enkrat zaigra dialog, tokrat brez prevajanja. Če ostane dovolj časa, pozovite še druge pare, da zaigrajo dialog.

5 min Nejezikovna igra za oddih

10 min Obrazložite nove slovnične prvine. Predloga **PER** in **KUN** sta v mnogih jezikih ena sama beseda in zato jih je mnogim težko ločiti.

5 min Razdelite vajo **M14**. Učenci naj besede postavijo v pravilni vrstni red in ustvarijo stavke.

5 min Razdelite vajo **M15**. Učenci naj prevedejo stavke samostojno oziroma v parih.

10 min Odmor

20 min Učenci naj zaigrajo kratek skeč iz predhodne lekcije. Učence razdelite v skupine po tri in vsaka skupina naj najprej prebere in prevede skeč **M16**.

5 min Nejezikovna igra za oddih

5 min Skupaj zapojte pesem **M6**.

Razdelite domačo nalogo

M13 Dvogovor

Ivo Kie vi vidis facilan lingvolecionon? Mi volas lerni rapide.

Maria En la lernolibro kiun eldonis Inter-kulturo.

Ivo Ĉu estas kompreneblaj demandoj?

Maria Ankaŭ respondoj estas kompreneblaj kaj paroleblaj.

Ivo Kiel geinstruistoj instruas?

Maria Ili instruas sen libroj sed per interretaj lecionoj.

Ivo Interese. Modernaj metodoj. Mi ŝatas kaj mi lernas per via metodo.

Maria En la kurso oni ankaŭ kantas kaj ĝoje lernas vortojn.

Ivo Mi iras enskribi min al la kurso.

M14 Vaja

Besede postavi v pravilni vrstni red in postavi vprašanja.

1 – demandoj / estas / ĉu / kompreneblaj ?

2 – instruas / geinstruistoj / kiel ?

3 – vidis / lecionon / kie / vi / facilan ?

M15 Vaja prevajanja

Mi lernas per lernolibro, li lernas per interreto. Ŝi iras per biciklo kun amikino. Li iras per amikino kun biciklo.
Kun kiu vi amikas? Per kio vi muzikas? Kun kiu vi kantas?

Mi ne volas manĝi

Patrino (al infano)

Manĝu!

Infano Mi ne volas!

Patrino Manĝu! Estu bona! Manĝu!

Infano Mi ne volas manĝi. Mi ne volas esti bona.

Patrino (al la patro)

Ĉu vi vidas? Li ne volas manĝi. Li ne volas esti bona.

Patro (al la patrino)

Jes. Mi vidas. Li diras ke li ne volas manĝi. Li diras ke li ne volas esti bona.

Patro (al la infano)

Ĉu vi volas manĝi? Ĉu vi volas esti bona? Vi devas manĝi. Vi devas esti bona.

Infano Ne, mi ne volas manĝi. Ne, mi ne volas esti bona. Mi ne devas manĝi. Mi ne devas esti bona. Kiu diras ke mi devas manĝi? Kiu diras ke mi devas esti bona?

Patrino Ĉu vi ne povas manĝi?

Infano Mi povas. Mi ne volas. Mi povas manĝi. Mi ne volas manĝi. Mi povas esti bona. Mi ne volas esti bona. Mi povas diri, ke mi ne volas manĝi. Mi povas diri ke mi ne volas esti bona.

Patro Vi ne povas diri, ke vi ne volas manĝi. Vi devas manĝi!

Infano (elprenas libron, lernolibron de Esperanto)

Mi ne devas manĝi. Mi ne havas tempon. Mi lernas Esperanton.

Patro kaj patrino (kune)

Li ne havas tempon. Li lernas Esperanton.

M17 Domača naloga

Nauči se novih besed na pamet. Ponovno si oglej besede iz lekcij **1** in **2**.

Tvori stavke na računalniku. Vsak dan tvori 5 stavkov, če so pravilni, jih prevedi in zapiši.

▼ Blok 14 (seje 27-28)

Učni cilji

- spoznajo obrazili -EJ- in -UL-
- ponovijo obrazilo -EBL-

Potrebna učila

- računalnik za predvajanje zvoka

Priprava

- Zvok **8**
- Kopije od **M18**
- Kopije od **M19**
- Kopije od **M20**
- Barvni kartoni z besedami **M21**
- Kopije od **M22**

Učni načrt

20 min Razdelite vajo **M18**. Prosite učence, da dopolnijo stavke, medtem ko vi na glas berete stavek **M19**.

Razdelite dialog **M19**.

Učenci naj v dvojicah preberejo dialog in ga skušajo prevesti. En od parov naj potem besedilo na glas prebere in ga po vrsticah prevede. Če je potrebno, pomagajte s prevodom. Nato naj ta par še enkrat zaigra dialog, tokrat brez prevajanja. Če ostane dovolj časa, pozovite še druge pare, da zaigrajo dialog.

5 min Nejezikovna igra za oddih

5 min Razložite pomen obrazil **-UL-** in **-EJ-**.

10 min Odmor

20 min Razdelite vajo **M20**. Ponovite pomen obrazil **-EJ-**, **-UJ-** in **-EBL-**.

Razdelite kartice **M21**. Učenci naj oblikujejo pare in vajo rešijo tako, da besedam dodajo pripone.

Zgledi:

- **-EJ:** *lernejo, sidejo, parolejo, kantejo, laborejo, kuirejo*
 - **-EBL:** *videbla, komprenebla, portebela, serčebela, havebla, videbla*
 - **-UL:** *grandulo, malbelulino, malričulo, belulino*
-

5 min Nejezikovna igra za oddih

10 min Razdelite vajo **M22** in prosite učence, da jo rešijo.

10 min Skupaj zapojte nekaj pesmi.

Razdelite domačo nalogo

M18 Vaja

Dopolni besede z eno od teh besed: Bone, Hejmo, Jes, portas, tablon, libro, portas, povas, librojn.

Petro: Kion vi _____?

Ana: Mi portas librojn. Mi ŝatas legi _____.

Petro: Ĉu vi _____ doni al mi libron por legi?

Ana: _____. Kie vi legos ĝin?

Petro: En mia _____. Tie mi havas grandan _____, seĝon kaj lampon.

Ana: Unu _____ ne estas legebla.

Petro: _____. Ĝin mi ne legos.

M19 Dvogovor

Petro Kion vi portas?

Ana Mi portas librojn. Mi ŝatas legi librojn.

Petro Ĉu vi povas doni al mi libron por legi?

Ana Jes. Kie vi legos ĝin?

Petro En mia hejmo. Tie mi havas grandan tablon, kaj seĝon.

Ana Unu libro ne estas legebla.

Petro Bone. Ĝin mi ne legos.

ej

ul

ebl

a

o

ino

lern

sid

parol

kuir

labor

kant

vid

malriĉ

port

sercê

hav

vid

grand

malbel

belul

kompren

M22 Vaja

Dopolni stavke:

e.g. Marko ne havas sufiĉan monon.

Mi trinkas _____.

Ni vidis _____.

Lia frato kantos _____.

Ana manĝas _____.

Lernanto komprenas _____.

M23 Domača naloga

Nauči se vseh besed iz lekcije **3** na pamet.

Ponovno si oglej besede iz lekcij **1, 2 in 3**.

Zapiši 5 stavkov s končnicami **-ej-**, **-uj-** in **-ebl-**.